

Wij hebben met grote zorgen kennis genomen van de wijzigingen op de Wet studiefinanciering 2000 in verband met een wijziging van de rente op de lening hoger onderwijs. Onze zorgen laten zich uiten in de vorm van twee vragen. Enerzijds over de invloed van de geïmpliceerde renteverhoging op de solidariteit en toegankelijkheid van het leenstelsel. Anderzijds over de noodzaak van de maatregel en de door de regering aangedragen motieven.

Wat opvalt aan het voorstel wat betreft de solidariteit is dat de regering een duidelijke keuze maakt om de kosten die verbonden zijn aan het leenstelsel, en daarmee aan het toegankelijk houden van het Nederlandse hoger onderwijs, zoveel mogelijk lijkt neer te leggen bij die groep studenten die het al het minst breed hebben. Momenteel is dat zo dat de kosten van het stelsel, hoofdzakelijk de rentesubsidie, door de overheid betaald worden, waarmee de lasten gelijkmatig over de samenleving verdeeld zijn. Enerzijds is dit principieel onverenigbaar met de bedoelingen van een sociaal leenstelsel, en bedoeling die in termen van een betrouwbare en continue overheid nog steeds dient te gelden. Anderzijds kan het verhogen van de rente, en daarmee het terug te betalen bedrag, juist die groep studenten ontmoedigen om te gaan studeren die het meest afhankelijk zijn van het leenstelsel om dat überhaupt te kunnen doen. Daarmee vormt dit een maatregel die loodrecht staat op de taak van het Nederlandse hoger onderwijs.

Ten tweede hebben wij onze twijfels bij het door de regering verklaarde doel van de maatregel. In de memorie van toelichting deelt de regering ons mee dat de bedoeling van de maatregel is om bij te dragen aan de stabiliteit van de overheidsfinanciën. Nu wordt in de toelichting van het voorstel tegelijkertijd aangegeven dat pas vanaf 2060 de maatregel een structureel effect heeft op de overheidsfinanciën. Bovendien geeft de regering ons daar te weten dat het slechts om €262 miljoen gaat. Een significant bedrag voor studenten, maar een schijntje in verhouding tot de totale staatsschuld en voorziet daarmee in een ogenschijnlijk weinig overtuigende reden om zo drastisch in te grijpen.

Het lijkt daardoor veel waarschijnlijker dat men een poging doet om lenen onaantrekkelijker te maken. Het is immers geen geheim dat er door veel partijen is aangegeven iets te willen doen aan de hoogte van de studieschuld van studenten door hen te ontmoedigen meer te lenen dan strikt noodzakelijk is. Een maatregel die wel degelijk op korte termijn effectief zou zijn.